

Kojom brzinom u čistu energiju?

EU Paket čiste energije od 2021. u Energetskoj zajednici?

Presek stanja pametnih mreža u ugovornim stranama
Energetske zajednice

**Blagi napredak u podsticanju globalne energetske
tranzicije**

EU vaga opcije za gasnu mrežu u *nultom CO2 svetu*

Odlaganje gašenja TE na ugalj skupo košta
Bugarsku, Rumuniju i Grčku

**Cene električne energije i prirodnog gasa
u EU u II polovini 2019**

Brisel odobrio kompenzaciju za rano zatvaranje TE
na ugalj

Rumuniji odobrena kompenzacija kompanija zbog
visokih ETS troškova

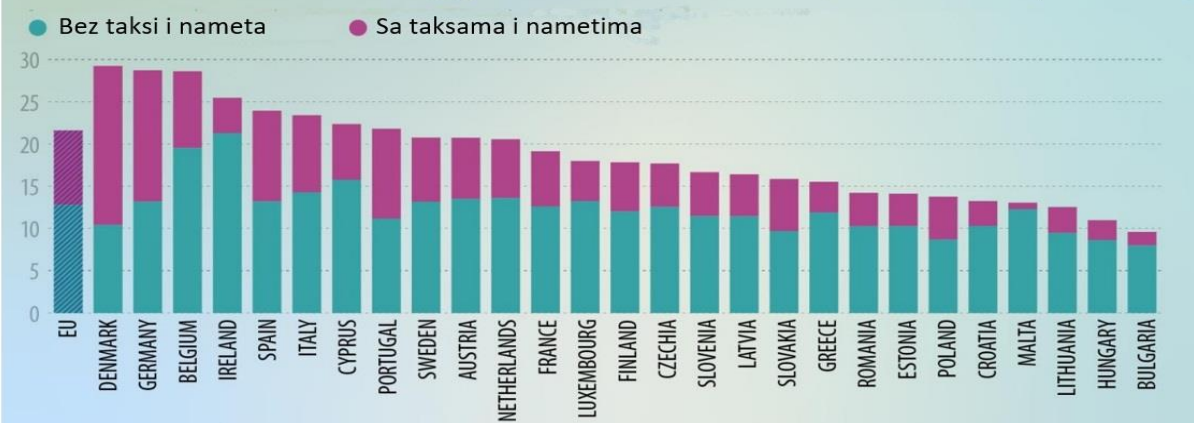
SADRŽAJ

Cene električne energije i prirodnog gasa u EU u II polovini 2019.	OVDE
Cene struje za domaćinstva Bugarske najniže u EU u 2019.	OVDE
Brisel odobrio kompenzaciju za rano zatvaranje TE na ugalj	OVDE
EU vaga opcije za gasnu mrežu u nultom CO2 svetu	OVDE
Rumuniji odobrena kompenzacija kompanija zbog visokih ETS troškova	OVDE
ČEZ prodaje struju za 2021. i hedžuje proizvodnju iz 2022.-2023.	OVDE
Paket čiste energije 2021. na usvajanje Energetske zajednice?	OVDE
Covid odložio otvaranje grčkog tržišta za dan unapred	OVDE
Albanija promenila zakon radi restrukturiranja elektroenergetskih firmi	OVDE
Odlaganje gašenja TE na ugalj skupo košta Bugarsku, Rumuniju i Grčku	OVDE
TE na lignit i dalje vodeći emiteri CO2 u regionu JIE	OVDE
Presek stanja pametnih mreža u ugovornim stranama EnZ	OVDE
Blagi napredak u podsticanju energetske tranzicije u svetu	OVDE
Nejasan rok završetka bugarske sekcije Turskog toka	OVDE
Nemački regulator: Severni toka 2 mora da ispoštuje EU regulativu	OVDE
Trump zabranio ugradnju strane opreme u američki elektroenergetski sistem	OVDE
Ukrajina i Mađarska uspostavile virtuelnu tačku povezivanja gasovodnih sistema	OVDE
Topla zima i pandemija oborili izvoz Gaspromovog gasa	OVDE
Može li se EU gasna industrija preorijentisati na vodonik?	OVDE
Bugarska nameće dodatnu poresku kontrolu Lukoil Bulgariji	OVDE
BP: COVID-19 nas približava <i>Peak Oil</i> -u.....	OVDE
OMV Petrom: Solarni paneli na 40 benzinskih stanica	OVDE

Cene električne energije i prirodnog gasa u EU u II polovini 2019.

BRISEL - Cene električne energije za domaćinstva u EU povećane su u odnosu na 2018. godinu. Prosečno su u Evropskoj uniji od 27 država članica porasle na 21,6 evra za 100 kWh. To predstavlja povećanje od 1,3% između druge polovine 2018. i druge polovine 2019. godine, slično ukupnoj stopi inflacije u istom razdoblju. Cene električne energije za ovu kategoriju potrošača u zemljama članicama EU u drugoj polovini 2019. kretale su se u rasponu od 10 evra za 100 kWh u Bugarskoj do oko 30 evra za 100 kWh u Danskoj, Belgiji i Nemačkoj, prenosi Euractiv najnovije podatke **EUROSTAT**-a.

Prosečna cena el.energije za domaćinstva (U € za 100 kWh 2.polov. 2019.)

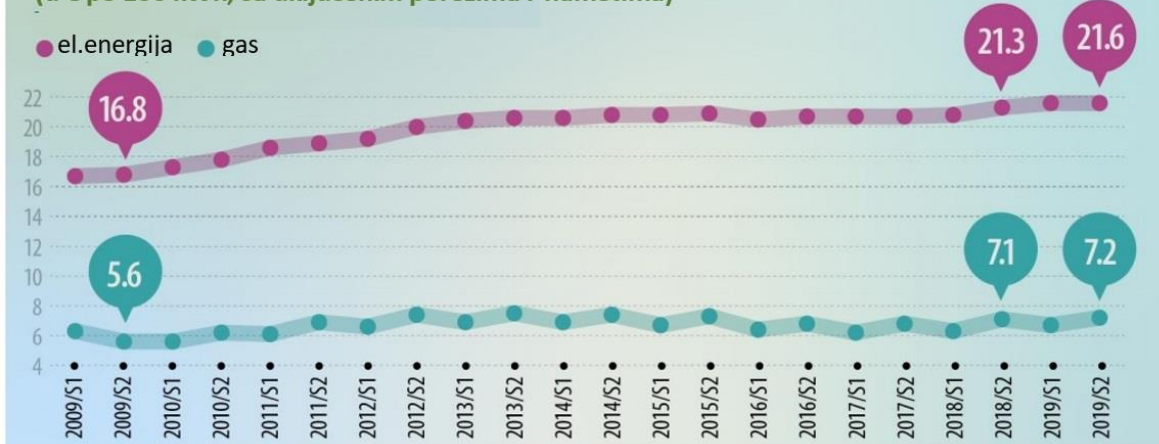

Cene prirodnog gasa za domaćinstva su istovremeno porasle za 1,7% u EU između drugog semestra 2018. i 2019., oko 0,4 procentna poena više od ukupne stope inflacije u istom periodu, na 7,2 evra po 100 kWh. Ipak, to je i dalje 0,3 evra za 100 kWh niže u odnosu na drugu polovinu 2013. godine, što je bio vrhunac cena gasa u poslednjih deset godina. Među državama članicama cene gasa za domaćinstvo u drugoj polovici 2019. kretale su se ispod 4 evra za 100kWh u Rumuniji, Mađarskoj i Letoniji do oko 9-10 evra po 100 kWh u Italiji, Holandiji i Španiji gotovo 12 evra u 100 kWh u Švedskoj.

Porezi i nameti u EU činili su 41% cene električne energije koju su plaćala domaćinstva u drugoj polovini 2019. godine, i 31% cene gasa.

Kretanje cene el.energije i prirodnog gasa u EU

(u € po 100 kWh, sa uključenim porezima i nametima)

Cene struje za domaćinstva Bugarske najniže u EU u 2019.

BRISSEL - Bugarska je imala najniže prosečne cene električne energije za domaćinstva među zemljama članicama Evropske Unije u drugoj polovini prošle godine (2H2019) - 9,6 eura (10,4 USD) za 100 kWh, saopštila je statistička služba EU, **Eurostat**.

U istom periodu, prosečne cene prirodnog gasa za domaćinstva bile su najniže u Rumuniji i Mađarskoj, 3,3 eura za 100 kWh u obe zemlje, navodi Eurostat u saopštenju od 8. maja.

Među zemljama EU iz regiona jugoistočne Evrope (JIE), Rumunija je registrovala četvrti najveći godišnji rast cena električne energije u EU u 2H2019 - od 10,1%.

S druge strane, cene struje u Grčkoj su pale za 5,8% između druge polovine 2018. godine i druge polovine 2019. godine na 15,5 eura 100 kWh - što je bio drugi najveći pad u EU, iza Danske.

Hrvatska je zabeležila drugi najveći porast cene prirodnog gasa u 2H2019 u odnosu na 2H2018, od 12,9% na 4,1 eura za 100 kWh, dok je Grčka bila treća mereno padom cene gasa u istom periodu - od 10,2% na 5,9 eura 100 kWh.

	electricity prices per 100kWh	gas prices per 100kWh
Bulgaria	9.6	4.5
Croatia	13.2	4.1
Greece	15.5	5.9
Romania	14.2	3.3
Slovenia	16.7	5.6
EU avg	21.7	6.7

(\$ = 0.923049 euro)
source: Eurostat

EU vaga opcije za gasnu mrežu u nultom CO2 svetu

BRISSEL - Evropska komisija razmatra tri opcije za buduća ulaganja u gasnu infrastrukturu prateći cilj ostvarenja „klimatskoj neutralnosti“ do 2050. godine, navodi se u internom memorandumu koji je video i objavio 5. maja **Euractiv**.

Procureli „dokument o opsegu“ planiranja gasne infrastrukture, koji je sačinio Direktorat za energetiku Evropske komisije, otkriva tri opcije predviđene za gasnu infrastrukturu na nivou EU:

- „Postepeno odstupanje od prirodnog gasa“, uz dalju podršku EU infrastrukturi „paralelno“ sa novim prioritetima za obnovljivi gas.
- Opcija „zelene gasne mreže“, sa fosilnim gasom zabranjenim za finansiranje iz EU, koja bi se „u potpunosti fokusirala“ na naknadnu ugradnju ili preuređivanje gasnih mreža za rukovanje obnovljivim gasovima, kao što su vodonik, pretvaranja električne energije iz obnovljivih izvora u prirodni gas (power-to-gas - P2G) i biogas.
- Opcija „samo za električnu energiju“, gde bi se bilo kakvo finansiranje gasa u potpunosti fokusiralo na struju i pametne mreže.

Razmišljanje na nivou Evrope dolazi pre planirane revizije smernica EU o prekograničnom finansiranju energetske infrastrukture očekivane do kraja 2020., tzv. Uredbi o transevropskoj energetskej infrastrukturi (TEN-E).

„TEN-E želi da doprinese Zelenom dogovoru podržavajući transevropsku infrastrukturu potrebnu za dekarbonizovani energetski sistem“, piše u uvodu.

Trenutno finansiranje EU za gasne projekte fokusirano je na infrastrukturu za prirodni gas, uključujući transport, komprimovanje i skladištenje LNG-a, navodi se u dokumentu.

Presušuje finansiranje EU za fosilni gas

Finansiranje EU za infrastrukturu fosilnog gasa trebalo bi da presuši u narednim godinama kako Evropa napreduje sa ciljem da postane „klimatski neutralna“ do 2050.

Evropska investiciona banka odlučila je u novembru da ukine finansijsku podršku za fosilna goriva od 2021., u nameri da transformiše zajmodavca iz EU u „klimatsku banku“.

A ranije ove godine Evropski parlament je doneo revidirani popis energetskih projekata EU prihvatljivih za finansiranje iz EU. Lista, koja je obuhvatala 32 gasna projekta, izazvala je revolt kod zelenih poslanika koji su rekli da ne treba izdvojiti sredstva za infrastrukturu fosilnog gasa. Frans Timmermans, potpredsednik Komisije zadužen za nadzor Zelenog ugovora, rekao je u to vreme da će EU ubuduće finansirati samo energetske projekte koji podržavaju evropski cilj klimatske neutralnosti.

Prema novoj političkoj liniji Komisije, finansiranje će se samo gasna infrastruktura koja može upravljati gasovima sa niskim udelom ugljenika, kao što je vodonik, i izbegavati „zaključavanje“ u fosilni gas.

Brisel odobrio kompenzaciju za rano zatvaranje TE na uglj

BRISSEL - Evropska komisija zaključila je da je kompenzacija u iznosu od 52,5 miliona evra odobrena jednoj elektrani na uglj od strane vlade Holandije zbog prevremenog zatvaranja elektrane, u skladu s pravilima EU-a o državnoj pomoći. Ta mera doprineće smanjenju CO2 bez nepotrebnog narušavanja konkurencije na jedinstvenom tržištu EU, konstatovala je Komisija.

Izvršna potpredsednica Margaret Vestager, zadužena za politiku konkurencije, rekla je: „U kontekstu evropskog zelenog plana postupno

ukidanje elektrana na uglj može presudno doprineti transformaciji u klimatsko neutralnu ekonomiju. Istovremeno, države članice možda će morati da kompenzuju te kompanije u skladu s nacionalnim pravilima i pravilima o državnoj pomoći EU. Naša je procena da holandska mera kompenzacije elektrani na uglj Hemveg zbog njenog ranog zatvaranja preterano ne narušava konkurenciju na jedinstvenom tržištu EU.

"Holandija je 11. decembra 2019. godine usvojila zakon kojim je zabranila upotrebu uglja za proizvodnju električne energije najkasnije od 1. januara 2030. godine. Iako je za četiri elektrane

na uglj odobren prelazni period od pet do deset godina, elektrana Hemveg morala je da se zatvori pre 1. januara 2020., što je rezultiralo komercijalnim gubicima za kompaniju koja upravlja tim postrojenjem. Vlada Holandije je zbog toga odlučila da kompaniji odobri kompenzaciju od 52,5 miliona evra.

Komisija je, odobravajući ovu kompenzaciju ocenila da će:

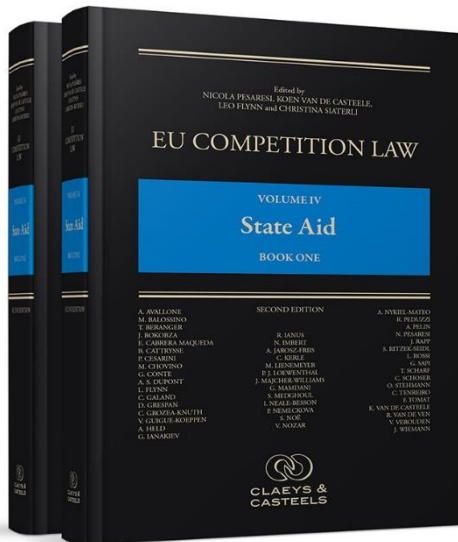
- mera doprineti smanjenju emisije CO2, jer Hemveg emituje oko 3,6 megatona CO2 godišnje; i
- da plaćanje adekvatno nadoknađuje Hemvegu dobit koju bi mogao ostvariti da je nastavio s poslovanjem.

Rumuniji odobrena kompentacija kompanija zbog visokih ETS troškova

BRISEL – Evropska komisija odobrila je plan Rumunije da, u skladu s pravilima EU-a o državnoj pomoći, delimično nadoknadi energetske intenzivnim kompanijama teret većih cena električne energije koji proizlazi iz indirektnih troškova emisije prema EU šemi za trgovanje emisijama (ETS).

Kompenzacije, procenjene na oko 291 miliona evra, obuhvatiće razdoblje 2019.-2020. i biće usmerene na energetske intenzivne kompanije u Rumuniji koje su više izložene međunarodnoj konkurenciji. Nadoknada će se dodeliti delimičnim povratom indirektnih troškova ETS-a povlašćenim kompanijama.

Komisija je u saopštenju za javnost 11. maja navela da je mera u skladu sa Smernica o dozvoljenoj državnoj pomoći privredi. Konkretno, šema će sprečiti povećanje globalnih emisija gasova staklene bašte zbog kompanija koje se premeštaju u zemlje izvan EU s manje strogim regulativama u području zaštite životne sredine, navodi se u saopštenju.

ČEZ prodaje struju za 2021. i hedžuje proizvodnju iz 2022.-2023.

PRAG - Češka energetska kompanija ČEZ povećala je prodaju električne energije za termine u 2021. godini za 8 postotnih bodova u prvom ovogodišnjem tromesečju, zaključujući cenu za 0,80 evra više u odnosu na kraj decembra, objavljeno je 12. maja.

Do 31. marta kompanija je prodala 65% proizvodnje električne energije za 2021. godinu po 46,30 EUR / MWh, dodaje kompanija u svom poslednjem finansijskom izveštaju.

Osim toga, ČEZ je zaštitila (hedžovala) 34% proizvodnje u 2022. godini po ceni od 48 EUR / MWh i oko 11% proizvodnje iz 2023. na 46,60 EUR / MWh.

Takođe je prodala 1% svoje proizvodnje u 2024., po ceni od 49,10 EUR / MWh.

Paket čiste energije 2021. na usvajanje Energetske zajednici?

BEČ - Evropska komisija će iduće, 2021. godine predložiti na usvajanje ugovornim stranama Energetske zajednice (EnZ) Paket "Čiste energije za sve Evropljane", koji je 2018. godine usvojen na nivou EU (Vidi [Bilten AERS # 290](#)), rekao je u ponedjeljak Tibor Schaffhauser, savetnik za klimatsku politiku u Sekretarijatu EnZ.

Ugovornim stranama EnZ će Pakt čiste energije biti predložen na usvajanje zajedno s ciljevima smanjenja emisije gasova efekta staklene bašte, energetske efikasnošću i obnovljivim izvorima energije za 2030., rekao je Šafhauser, prenosi portal [Energetika.NET](#).

Covid odložio otvaranje grčkog tržišta za dan unapred

ATINA - Očekuje se da će grčko tržište električne energije za dan unapred biti pokrenuto u avgustu, a ne u junu kao što je ranije najavljeno, saopštio je grčki operater mreže Admie.

Lansiranje je odloženo s 30. juna jer je američka inženjerska firma GE, koja je pomogla u postavljanju balansne platforme, obustavila rad zbog pandemije Covid-19, rekao je operater.

Kako prenosi 14. maja **Argus**, Admie planira da dovrši druge tehničke korake koji su potrebni za spot tržište, uključujući pokretanje sistema upravljanja interkonekcijama ovog meseca.

Admie i njeni regionalni kolege uspostaviće sledećeg meseca koordinatora za sigurnost snabdevanja kako bi optimizirali protoke električne energije u jugoistočnoj Evropi.

Pokretanje spot tržišta moglo bi se odgoditi do septembra ili oktobra, s naglaskom na platformi za trgovanje fjučersima, rekli su učesnici na tržištu.

Albanija promenila zakon radi restrukturiranja elektroenergetskih firmi

TIRANA - Albanski parlament usvojio je izmene zakona o sektoru električne energije kako bi se, u skladu sa EU regulativom, omogućio nastavak reorganizacije državnih kompanija – operatora prenosnog sistema OST i snabdevača električnom energijom OSHEE.

Izmene zakona o sektoru električne energije, pripremljene u saradnji sa Sekretarijatom Energetske zajednice, omogućavaju kompaniji OST da dostigne potpunu autonomiju, a snabdevaču OSHEE da završi proces razdvajanja, kazala je pred parlamentom ministarka za energetiku Belinda Baluku (foto).

U obraćanju poslanicima pre glasanja ministarka Baluku rekla je da će Ministarstvo preneti određene nadležnosti na akcionare firme OST, kako bi se postigla puna nezavisnost ovog operatora prenosnog sistema.

Takođe je rekla da su promene preduzete da bi se osiguralo legalno i funkcionalno razdvajanje dobavljača električne energije OSHEE.

Inače, u martu 2018. OSHEE je stvorio tri nove firme – univerzalnog snabdevača, snabdevača na slobodnom tržištu i operatora distributivnog sistema.

Izmene zakona će garantovati tehničku, fizičku i finansijsku nezavisnost te tri firme, istakla je Baluku.

U svom poslednjem Izveštaju o električnoj energiji na Zapadnom Balkanu, Sekretarijat Energetske zajednice je naveo da su zabeležena ozbiljna kašnjenja u vezi sa razdvajanjem delatnosti u OSHEE.

Tramp zabranio ugradnju strane opreme u američki E.E. sistem

VAŠINGTON - Američki predsjednik Donald Tramp potpisao je izvršnu uredbu kojom se zabranjuje ugradnja strane opreme u ključne delove elektroenergetskog sistema (EES) te zemlje kako bi se smanjili mogući rizici od prekida isporuke električnom energijom.

Uredbom je američko Ministarstvo energetike (DoE) ovlašćeno da zabranjuje saveznim telima i drugim američkim subjektima kupovinu i ugradnju opreme u ključne delove američkog EES-a, ako bilo koja strana zemlja za to ima interes ili takva transakcija znači neprihvatljiv rizik za nacionalnu sigurnost.

Pritom se pod pojmom 'ključni delovi EES-a' podrazumevaju oni koji električnom energijom napajaju objekte potrebe za odbranu, hitne službe, kritičnu infrastrukturu, ali i privredu i američki način života, objavio je *Hydro Review*.

Odlaganje gašenja TE na uglj skupo košta Bugarsku, Rumuniju i Grčku

BRISEL - Pad tržišnih cena električne energije zbog krize izazvane pandemijom otvara put za manje skupo zatvaranje termoelektrana na lignit. Odlaganje ovog procesa u balkanskim državama povećalo bi troškove, navodi se u studiji koju je objavila regionalna mreža Southeast Europe Energy Transition Network - *SE3T.net*.

Pandemija COVID-19 oborila je tržišne cene električne energije, što povećava gubitke u TE na uglj u Grčkoj, Rumuniji i Bugarskoj koje koriste lignit dotle da je već postalo neisplativo, tvrdi se u studiji SE3T.net uz konstataciju da bi bilo kakvo odlaganje gašenja ovih pogona bilo skupo za tri balkanske zemlje.

Kako države uglavnom subvencionišu proizvodnju i korišćenje uglja, zatvaranja bi smanjilo troškove za celo društvo, *navodi SE3T.net*.

TE na lignit i dalje vodeći emiteri CO2 u regionu JIE

BRISEL - Elektrane na lignit zauzimaju najviše mesta na listi najvećih emitera CO2 2019. godine u zemljama članicama EU u regionu jugoistočne Evrope. Ta postrojenja zahvataju deset od 18 pozicija u Bugarskoj, Hrvatskoj, Grčkoj, na Kipru, u Rumuniji i Sloveniji.

Nakon elektrana na uglj, druga najveća grupa emitera su fabrike cementa u Hrvatskoj, na Kipru i u Sloveniji, a treću grupu čine elektrane na gas i mazut na Kipru, prenosi atinski institut *IENE* u redovnom nedeljnom pregledu.

Prema analizi, koju je pripremio think tank Ember, elektrane na lignit i dalje dominiraju među prvih 10 emitera u Evropi. Najveći emiter je poljska TE na lignit Belčatov, a sledi šest elektrana na lignit u Nemačkoj. Na listi je samo jedna elektrana iz regiona jugoistočne Evrope - TE Marica Istok 2, kojom upravlja bugarski državni energetska holding BEH.

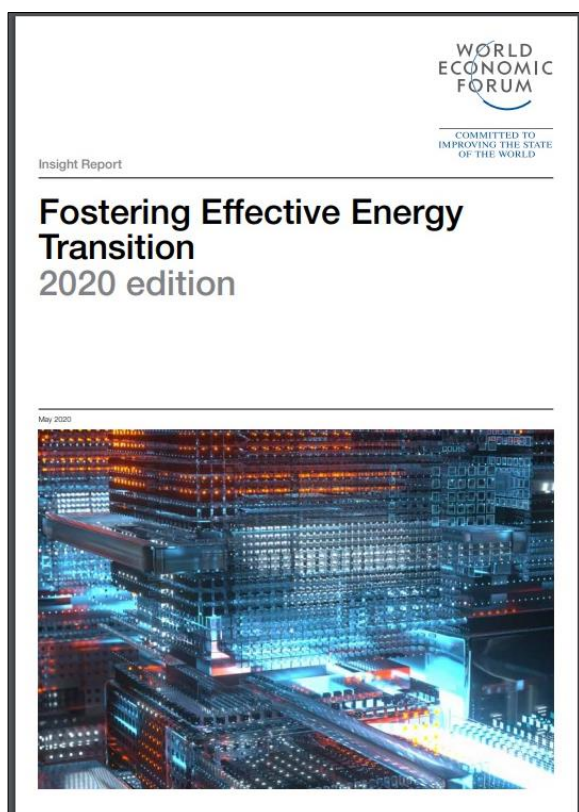

Blagi napredak u podsticanju energetske tranzicije u svetu

ŽENEVA – U ovogodišnjem izveštaju [Podsticanje efikasne energetske tranzicije](#) Svetskog ekonomskog foruma (WEF), konstatuje se napredak u energetske tranziciji tokom poslednjih šest godina.

Preciznije, 94 zemlje koje predstavljaju 70% svetske populacije, popravile su svoj tzv. Indeks energetske tranzicije (ETI) u poslednjih deset godina.

Međutim, većina zemalja je postigla različite stepene napretka u tri područja energetskog trougla – ekonomskom rastu i razvoju, ekološkoj održivosti i pristupu energiji i sigurnosti.

"Jaz između najboljih zemalja u energetske tranziciji i ostalih kontinuirano se smanjuje, uglavnom zbog rasta političke posvećenosti i boljem pristupu kapitalu za ulaganja u privredu u razvoju", navodi se u izveštaju.

Posledice pandemije korona virusa na energetski sektor ocrtavaju potrebu za boljom otpornošću, ne isključivo infrastrukture i kibernetičkog prostora, već i međunarodne saradnje, politika koje upravljaju energetske tranzicijama i dr. A trenutni načini na koji države nastoje da kontrolišu privredne i društvene posledice pandemije mogu biti prilika za daljnji skok u energetske tranziciju.

"Ekonomsko podsticanje modernizacije energetske infrastrukture, istraživanja i razvoja, kao i razvoja ljudskog kapitala mogu pružiti dugoročno održiv privredni rast, uz istovremeni iskorak u promene za energetske tranziciju", objavljeno je u izveštaju.

Inače, na vrhu lestvice energetske tranzicije nalazi Švedska. Slede Švajcarska i Finska. Na dnu liste su Haiti, Liban i Nigerija.

Presek stanja pametnih mreža u ugovornim stranama EnZ

BEČ - Sekretarijat Energetske zajednice (EnZ) objavio je 14. maja studiju koja prikazuje trenutnu situaciju u oblasti pametnih elektroenergetskih mreža i pametnih (digitalnih) brojlara, uključujući tekuće i planirane projekte u ugovornim stranama EnZ, zasnovanu na odgovorima na upitnike koje je pripremio Sekretarijat u dogovoru sa članovima operatora distribucijskog sustava energetske zajednice u Koordinacionom grupom EnZ za električnu energiju (ECDSO-E).

Studija prikazuje najznačajnija područja digitalizacije energije i predlaže konkretne regionalne projekte koji bi mogli biti prihvatljivi za tehničku i finansijsku pomoć. Oni između ostalog uključuju uvođenje pametnih brojlara, kao i primenu širokog područja nadzora i upravljanja potražnjom.

Sekretarijat u informaciju konstatuje da ugovorne strane EnZ zaostaju u većini područja digitalne transformacije elektroenergetskih mreža i ukazuje da pametne mreže mogu pomoći u rešavanju nekih od najvećih izazova s kojima se energetska sistem danas suočava, uključujući viši nivo prenosa intermitentnih obnovljivih izvora energije kroz mrežu, integraciju skladišta i fazno gašenje proizvodnje električne energije iz nuklearnih i fosilnih izvora.

Nejasan rok završetka bugarske sekcije Turskog toka

SOFIJA - Bugarski deo kopnenog nastavka gasovoda Turski tok biće završen do kraja 2020. godine, rekla je ministarka spoljnih poslova te zemlje Ekaterina Zaharieva.

To će biti kašnjenje od 1. juna, datuma koji je prvobitno najavio operator gasnog transportnog sistema Bulgartransgas, ali je u skladu s sezonom zakupa kapaciteta za period januar-oktobar 2021. na srpsko-bugarskoj granici, otvorenom sredinom marta.

Gasovod će omogućiti transport ruskog gasa iz druge linije gasovoda Turski tok, kapaciteta 15,75 milijardi kubnih metara godišnje, u Srbiju.

Bulgartransgas je takođe rekao za **Argus** da ruski gas neće početi da teče kroz Bugarsku pre kraja 2020.

S druge strane, ugovor o gradnji bugarske sekcije gasovoda, koji je potpisao saudijski Arcade, mogao bi dozvoliti konzorcijumu da do kraja 2021. godine završi izgradnju gasovoda.

Izbijanje epidemije Covid-19 odložilo je isporuku opreme i izdavanje dozvola za radnike iz ne-EU zemalja koji su morali da prođu kroz 14-dnevni obavezan karantin, saopšteno je iz Bulgartransgasa.

Nemački regulator: Severni toka 2 mora da ispoštuje EU regulativu

BERLIN - Federalna mrežna agencija Nemačke Bundesnetzagentur (BNA) odbila je zahtev Nord Stream-a 2 AG, operatora Severnog toka 2, da gasovod oslobodi pravilnika Gasne direktive EU. Situacija oko gasne direktive Evropske unije, koja nalaže da operater gasovoda mora najmanje polovinu kapaciteta da rezerviše za alternativne dobavljače, neće ni na koji način uticati na proces izgradnje Severnog toka 2, saopšteno je iz kompanije koja se bavi izgradnjom ovog cevovoda.

Odluka nemačkog regulatora znači da operator gasovoda mora najmanje polovinu kapaciteta gasovoda da rezerviše za alternativne dobavljače, uprkos njihovom odsustvu. Drugim rečima, Gazprom može da isporučuje samo 27,5 milijardi kubnih metara gasa godišnje, a ne 55 milijardi, prenosi **Sputnjik**.

Ovom direktivom, između ostalog, predviđeno je da kompanija koja isporučuje gas, ne može biti i vlasnik dela cevovoda u na teritoriji EU.

Regulatorno telo još navodi da je za izuzeće iz zahteva Gasne direktive bilo potrebno da se gasovod završi do 23. maja 2019. godine, što nije urađeno. BNA je time odbio argumentaciju Gazproma da su sva sredstva bila uložena u projekat do tog datuma, što bi značilo da se on može smatrati završenim.

Protiv odluke nemačkog regulatornog tela, može se podneti žalba u roku od mesec dana.

Portparol Nord Stream-a 2 AG saopštio je da rukovodstvo kompanije namerava da prouči ovu odluku i da, naravno, razmotri mere za zaštitu njihovih prava.

Može li se EU gasna industrija preorijentisati na vodonik?

BRISEL - Evropska unija mora da ubrza prelazak gasne industrije na vodonik i druge gasove sa niskim udelom ugljenika da bi ostvarila svoje klimatske ciljeve, rekao je za **Euractiv** Tudor Konstantinesku, viši savetnik u Direkciji za energetiku Evropske komisije.

„Ako želimo da postignemo 50-55% dekarbonizacije do 2030. godine, to zahteva više kapitalnih ulaganja (capex) sada - kako bismo smanjili ukupne troškove tokom trajanja ove investicije“, dodao je on.

Evropska komisija smatra vodonik „centralnim elementom“ planova za dekarbonizaciju evropske industrije - posebno sektora kao što su proizvodnja čelika, hemikalija i transport teških tereta koji se ne mogu lako prebaciti na električnu energiju.

Ranije ove godine, izvršna vlast EU najavila je da će posle letne pauze uspostaviti „Savez za čisti vodonik“, koji će okupiti kompanije, vlade i istraživačke organizacije oko razvoja lanca snabdevanja Evrope vodonikom.

Udruženje Gasna infrastruktura Evropa (GIE) identifikovalo je dva glavna puta - od direktne isporuke vodonika u Evropu gasovodima, do prilagođavanja uvoznih terminala za utečnjeni prirodni gas (LNG) za prijem vodonika.

Pojedinci, međutim, sumnjaju da ovi planovi mogu dovoljno brzo da se realizuju da bi podržali klimatske ciljeve EU. Tako Džonatan Stern sa Oksfordskog instituta za energetske studije, podseća da je bilo potrebno 30 godina da se izgradi funkcionalno tržište prirodnog gasa u celoj EU.

„Rizikujemo da dođemo na ivicu litice ako preuredimo LNG terminale“ samo za prijem vodonika“, ukazuje Stern. Ključno pitanje je „hoće li biti prelaznog razdoblja u kojem će terminali moći da primaju i LNG i druge proizvode poput vodonika“, istakao je Stern.

Uprkos neizvesnosti u pogledu troškova, jedna stvar se čini jasnom: „Budućnost će biti mnogo šarenija“, rekao je izvršni sekretar u GIE Thierry Deschuyteneer, s delovima terminala za prirodni gas, a drugim delovima za vodonik ili amonijak. „A onda nam je potreban okvir koji će omogućiti svim tim tehnologijama da pronađu najbolju dodanu vrednost.“

Topla zima i pandemija oborili izvoz Gaspromovog gasa

MOSKVA - Izvoz Gaspromovog gasa cevovodima pao je u prvom tromesečju za gotovo jednu petinu, zbog slabe potražnje, rekao je u 14. maja agenciji **Reuters** izvor upoznat s podacima.

Prema tom izvoru, izvoz iz Gasproma u Evropu, uključujući Tursku, dostigao je nešto ispod 40 milijardi kubnih metara u prva tri meseca godine, što je pad od 19% u odnosu na isti period prethodne godine.

Gasprom, koji podmiruje oko 35% evropskih potreba za prirodnim gasom, nije za sada objavio podatke za prvi kvartal.

Kompanija je saopštila da očekuje da će se njen izvoz prirodnog gasa smanjiti za oko 16% ove godine, jer je kriza izazvana pandemijom pogodila globalnu potražnju.

Gasprom je skoro prepolovio svoj tranzit gasa preko Ukrajine, ključne izvozne rute, u periodu januar- april, na 15,5 milijardi kubnih metara, saopštio je ukrajinski operater gasnog transportnog sistema.

Gasprom predviđa da će njegov izvoz, uglavnom u Evropu, pasti na 166,6 milijardi kubnih metara u 2020. godini, sa oko 199,2 milijarde kubika prošle godine, zahvaćen - kako navodi - "savršenom olujom" tople zimske sezone i globalne pandemije korona virusom.

BP: COVID-19 nas približava vrhu potrošnje nafte

LONDON - Novi izvršni direktor BP-a rekao je da će pad potrošnje nafte izazvan korona virusom verovatno ostati i posle pandemije - i možda je pokrenuo Peak Oil – vrh potražnje nafte, a samim tim i proizvodnje ključne energetske sirovine.

Bernard Luni (Looney), koji je u februaru seo u fotelju dotadašnjeg CEO BP-a, Boba Dudleja (Dudley), rekao je za **Financial Times** da je kriza Covid-19 samo „dodala izazove naftnoj privredi u godinama koje predstoje“, sa padom potrošnje za trećinu sa oko 100 miliona barela dnevno od pre krize.

Izlazak iz pandemije „neće povećati potražnju nafte. Sve je veća verovatnoća da će nafta biti manje tražena“, rekao je Luni, primećujući da upotreba tehnologije koja omogućava rad na daljinu, smanjujući potrebu za putovanjima može dugo trajati u budućnosti.

„Mislim da ne znamo kako će se ovo odigrati. Ja to svakako ne znam“, dodao je. „Može li to biti Peak Oil? Možda. Možda. Ne bih to otpisao“.

Bugarska nameće dodatnu poresku kontrolu Lukoil Bulgariji

SOFIJA - Bugarski parlament podržao je u petak pojačane mere poreske kontrole nad najvećim prodavcem goriva u zemlji, u vlasništvu ruskog Lukoila, posle čega je iz kompanije saopšteno da bi zbog toga mogla da obustavi rad.

U skladu s izmenama zakona, Lukoil Bugarska će imati mesec dana za registraciju svojih šest skladišta goriva kao zasebne regionalne poreske subjekte, kao i 400 km dug produktovod koji ide od rafinerije nafte LUKOIL Neftochim Burgas preko države.

Ministar finansija Vladislav Goranov rekao je da su izmene potrebne kako bi se poboljšala transparentnost i pravilna naplata trošarina od prodaje goriva u vremenima kada su državne finansije napete zbog pandemijske krize.

Lukoil Bugarska, koja kontroliše velika skladišta goriva i ima preko 220 benzinskih stanica, upozorava da bi mogao biti prisiljen da obustavi rad jer neće imati dovoljno vremena da ispoštuje zakon.

OMV Petrom: Solarni paneli na 40 benzinskih stanica

BUKUREŠT - Rumunski OMV Petrom instalirao je fotonaponske panele na 40 svojih benzinskih stanica u zemlji, čime više od 10 posto potrebe tih pumpi za električnom energijom sada podmiruje iz solarne energije. Investicija u projekat iznosi 1,3 miliona evra.

Plan naftne kompanije u vlasništvu austrijske OMV Grupe je da do kraja godine poveća broj benzinskih stanica opremljenih fotonaponskim panelima na 78.

Cilj OMV-a Petrom je da do 2025. postigne smanjenje emisija ugljenika od 27 posto u odnosu na 2010.

Ukrajina i Mađarska uspostavile virtuelnu tačku povezivanja gasovodnih sistema

KIJEV, BUDIMPEŠTA - Ukrajinski i mađarski operateri gasnog transportnog sistema, LLC i FGSZ, uspostavili su prvu virtuelnu interkonekcijsku tačku „Bereg“ na dva mesta povezivanja (Beregovo i Beregdaróc), ujedno prvu između jedne ugovorne strane Energetske zajednice (Ukrajina) sa državom članicom EU (Mađarska). Sada sledi odluka Ukrajine da izvrši prvu dodelu prekograničnog kapaciteta na granici s Poljskom kod poljskog operatora GSA platforme.

Virtualna tačka povezivanja (VIP) sastoji se od dve ili više tačaka povezivanja koje su integrisane da pruže jedinstvenu uslugu kapaciteta. Spajanje dve interkonekcijske tačke olakšaće trgovanje na obe strane granice i povećati likvidnost u obe tržišne zone, **saopšteno** je iz Sekretarijata Energetske zajednice.

